

Oponentní posudek bakalářské práce

Ústav: Ústav jazyků Akademický rok: 2017/18
Student(ka): Ilija Djordjevic
Studijní program: Angličtina v elektrotechnice a informatice (B2655)
Studijní obor: Angličtina v elektrotechnice a informatice (2609R007)
Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Milan Smutný, Ph.D.
Oponent bakalářské práce: Mgr. Miroslav Kotásek, Ph.D.

Název bakalářské práce:

Nové technologie v umění

Celkové hodnocení bakalářské práce:

Předloženou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.
Celkový počet bodů: 64.

Slovní hodnocení:

Diplomant si pro svou bakalářskou práci vybral relevantní téma, neboť propojení technologie a umění je bezpochyby závažné a přispívá k neustálé proměně způsobů, jimiž umění definujeme, jak je vnímáme a jak se proměňují jeho funkce. Bohužel právě v otázce typu a důsledků vzájemného propojení umění a technologií shledávám největší nedostatky předkládané bakalářské práce. Diplomant v samotném úvodu své práce naznačuje, že, stručně řečeno, „lepší technologie“ rovná se „lepší umění“: „humanity was limited in their ability to create art because of the primitive state of their technology“ (s. 6). S takovouto výchozí pozicí se nemohu ztotožnit, ať už proto, že není nijak vyargumentovaná, nebo proto, že teoretické diskuse v této otázce jsou mnohem variabilnější: pro ilustraci jen zmíním známou stať Waltera Benjamina „Umělecké dílo v době jeho mechanické reprodukovatelnosti“, nebo myšlenky Friedricha Kittlera, který uvažuje o důsledcích, které s sebou pro jednotlivá média nese digitalizace.

Podobně nereflektovaně a v konkrétním smyslu naivně přistupuje diplomant i k pojmu „umění“. Jako by „umění“ bylo něco, s čím jsme schopni jako s abstraktním konceptem intuitivně a bezchybně pracovat, a kam poté jen zařazujeme nebo nezařazujeme videohry apod. Nutno říci, že právě zavádění nových technologií do kulturního pole v 19. st. problematizovalo status umění (např. otázka, zda je fotografie umění, je živá dodnes – a opětovně ožívána i v důsledku rozvoje digitální fotografie, posunu západní kultury směrem k „vizualitě“, existence sociálních sítí typu Instagram apod.). Tento trend byl dále posílen v postmoderně v důsledku rozpadu tradičních estetických hodnot a měřítek, přičemž se zdá, že je umění nejspolehlivěji definováno čistě institucionálně (uměním je artefakt, který se objeví v muzeu, kniha, jež vyjde v prestižním nakladatelství, film, jež kladně ohodnotí odborný časopis), ale žádná apriorní definice „umění“ neexistuje a pojem sám se stává v podstatě nepoužitelným. Právě s myšlenkou takové apriorní bezproblémové definice umění však diplomant pracuje a spoléhá na ni. Tato naivnost se ukazuje nezastřeně v některých jeho formulacích, jako třeba: „large amounts of different and beautiful art“ (s. 16), stejně jako když závěrem hovoří o tom, že by se „umění“ mělo přizpůsobovat potřebám a trendům, a snižuje je tím prostě a jednoduše na „módu“.

Tyto zásadní pojmové problémy bohužel ve velké míře devalvují jednotlivé dílčí analýzy, s nimiž diplomant přichází, v nichž postupně věnuje využití virtuální reality v rozmanitých videoinstalacích, videohrám, stejně jako možnostem, které pro kreativní činnost otevírá internet a sociální média. Nemá smysl zde jednotlivé pasáže komentovat, dovolím si jen poznámku ve věci „imerze“, která dle mého není nutně hlubší díky tomu, že zasytíme či přesyťme co nejvíce lidských smyslů, jak se v textu naznačuje. Dobrým příkladem je hudba ve filmech, o níž diplomant také pojednává, která interpretuje pro diváka scénu, na niž se dívá (prostřednictvím hudby jím

manipuluje) a dává mu tak méně možností, jak na obraz reagovat a v důsledku tak může estetický prožitek spíše narušovat. Proto např. také hnutí Dogma zcela plánovitě jakýkoli soundtrack ve svých filmech odmítalo. Pokud si mohu dovolit osobní komentář, sám jsem při hraní her audiostopu velmi často vypínal, neboť mi bránila v soustředění. I v těchto úvahách by se tedy vyplatilo zvážit více možností a postupovat v argumentaci opatrněji a důsledněji. V kapitole věnované internetu bylo vhodné zmínit i fenomény jako jsou „fanfiction“ nebo „Google poetry“.

Po jazykové stránce se objevují překlepy (forbit nm. forbid, s. 25), nesmyslná spojení (the player was infiltration, ibid.), ve vedl. větách vztažných se používá „that“ nm. „who“ atd. Diplomant zvolil nestandardní způsob citování – odkaz na citaci se nemůže objevit před samotným citátem, a pokud už jej tam autor vkládá, nejsou jména uvedená v takovém odkazu (umístěného v závorkách) do zbylého textu už z principu natolik syntakticky zapojeny, aby mohly vystupovat ve funkci podmětu věty, jak se bohužel diplomant domnívá.

Jak už jsem uvedl, z mého pohledu je celá práce znehodnocena především absencí argumentace ve věci propojení „umění“ a „technologie“, stejně jako v určení charakteru tohoto vztahu.

Otázky k obhajobě:

Mgr. Miroslav Kotásek, Ph.D.
Oponent bakalářské práce